

22. Дашковська І.Б. Формування інноваційної стратегії підприємства на основі інноваційного потенціалу / І.Б. Дашковська, І.О. Ступак // Бізнес-Інформ. – 2011. – №11. – С. 86 – 88.
23. Фірсова С.М. основні елементи інноваційного потенціалу / С.М. Фірсова, С.В. Чоботар // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – №3(25). – С. 202 – 207.
24. Гриньов А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства / А.В. Гриньов // Проблеми науки. – 2003. – №12. – С. 12 – 15.
25. Шипуліна Ю.С. Інноваційний потенціал як основа стійкого економічного розвитку господарських систем, його сутність та структура / Ю.С. Шипуліна // Механізм регулювання економіки. – 2004. – №2. – С. 71 – 81.
26. Чубай В.М. Аналіз інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства у процесі формування і реалізації інноваційної стратегії / В.М. Чубай // актуальні проблеми економіки. – 2010. – №8. – С. 183 – 190.
27. Дзюбіна А.В. Розкриття змісту поняття «інноваційний потенціал» та визначення його складових / А.В. Дзюба // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2008. – №628. – С. 72 – 77.
28. Біленська Я.Р. Складові інноваційного потенціалу промислових підприємств господарських структур / Я.Р. Біленська, М.К. Бондарчук // Бізнес-Інформ. – 2011. – №8. – С. 42 – 45.
29. Янченко З.Б. Оцінка достатності інноваційного потенціалу аграрних підприємств / З.Б. Янченко // Бізнес-Інформ. – 2013. – №6. – С. 196 – 201.
30. Михайлишин Н.П. Контролінг інноваційної діяльності як засіб реалізації інноваційного потенціалу підприємства / Н.П. Михайлишин, Н.Г. Мельник // Інноваційна економіка. – 2010. – №1. – С. 101 – 105.
31. Герасимяк Н.В. Модель розвитку інноваційного потенціалу підприємства / Н.В. Герасимяк, В.Є. Іванчук // Бізнес-Інформ. – 2012. – №8. – С. 22 – 25.
32. Єжакова Н.В. Методичні підходи до управлінського обліку та аналізу ефективності інноваційної діяльності й інноваційної активності підприємств / Н.В. Єжакова // Економіка промисловості. – 2011. – №1. – С. 135 – 139.
33. Шипуліна Ю.С. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств / Ю.С. Шипуліна. – Суми: ТОВ ДД «Папірус», 2012. – 458 с.
34. Бланарь О. Використання матричних методів аналізу в оцінці інноваційного потенціалу підприємств / О. Бланарь // економічний аналіз. – 2009. – №4. – С. 167 – 171.
35. Лазарева Є.В. Оцінка інноваційного потенціалу малого підприємництва регіонів українського Причорномор'я / Є.В. Лазарева, А.І. Бутенко // Економіка: реалії часу. – 2012. – №3-4. – С. 191 – 196.
36. Кривич Я.М. Методичні засади економічної оцінки інноваційного потенціалу підприємств / Я.М. Кривич // Інноваційна економіка. – 2011. – №4. – С. 42 – 47.
37. Смачило І.І. Принципи формування та структура механізму управління сталим розвитком підприємства / І.І. Смачило // Економіка розвитку. – 2013. – №3 (67). – С. 79 – 82.
38. Українець А.І. Принципи формування механізму інноваційного розвитку вітчизняних машинобудівних підприємств / А.І. Українець // Проблеми економіки та управління. – 2009. – №640. – С. 219 – 225.

*Рецензент д.е.н., професор ЕКММ НТУ «ХПИ» Кузминчук Н.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 330.341.1:656.2.001.73

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЗНИЦЬ

Васильєв О. Л., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Розглянуто основні напрями впровадження на залізничному транспорті інноваційних транспортних продуктів, техніки, технологій і процесів управління при перевезенні вантажів та пасажирів. Визначено напрямками управління інноваційною діяльністю залізничного транспорту з урахуванням рівня зношеності основних засобів та в умовах глобалізації світового економічного простору. Обґрунтовано підходи до економічного обґрунтування інноваційних рішень у сфері залізничного транспорту.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, конкурентні переваги, витрати.

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ

Васильев О. Л., к.э.н., доцент (УкрГАЗТ)

Рассмотрены основные направления внедрения на железнодорожном транспорте инновационных транспортных продуктов, техники, технологий и процессов управления при перевозке грузов и пассажиров. Определены направления управления инновационной деятельностью железнодорожного транспорта с учетом уровня изношенности основных средств и в условиях глобализации мирового экономического пространства. Обоснованы подходы к экономическому обоснованию инновационных решений в сфере железнодорожного транспорта.

Ключевые слова: инновации, инновационное развитие, конкурентные преимущества, расходы.

PRIORITY DIRECTIONS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF RAILWAYS

Vasyliiev O. L., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USA of RT)

In modern conditions of development of Ukraine's economy is extremely important to the revitalization of innovation activities of each branch of the national economic complex of any business entity and each structural unit. The paper examines the main trends in rail transport implementation of innovative transportation products, equipment, technologies and management processes in the carriage of goods and passengers. The directions of innovation management rail transport with the level of depreciation of fixed assets and in a globalizing world economy. Definitely need to develop a method for the practical evaluation of innovation, based on the principles and approaches to managing an investment portfolio that will allow the right to select the investment projects and innovative changes to model properties of objects to achieve the economic effect on the railway. The approaches to economic assessment of innovative solutions in the field of railway transport.

Keywords: innovation, innovative development, competitive edges, charges.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Відіграючи визначну роль у функціонуванні та розвитку транспортного ринку України, залізничний транспорт є однією з найважливіших галузей виробничої інфраструктури національної економіки – основою транспортної системи України. На сучасному етапі реформування залізничного транспорту особливого значення набуває необхідність залучення нових підходів та методів регулювання галузевих економічних процесів. Конкурентна боротьба в транспортному секторі економіки, реформування залізничного транспорту обумовлюють необхідність пошуку та впровадження як інноваційних технологій, так і інноваційно-орієнтованого інструментарію управління, що обумовлює актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених частин загальної проблеми. Проблему інноваційного розвитку залізничного транспорту України досліджували Дейнека О.Г., Дикань В.Л., Ільчук В.П., Сич Є.М., Макаренко М.В., Цветов Ю.М. [1-4]. Вивчення наукових робіт за даним напрямом дозволило дійти висновку, про необхідність розгляду питань застосування інновацій на залізничному транспорті в умовах його інтеграції до європейської транспортної мережі.

Метою статті є визначення найбільш ефективних напрямів інноваційного розвитку

залізничного транспорту в умовах глобалізації світового економічного простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах розвитку економіки України надзвичайно важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності кожної галузі національного економічного комплексу, будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності та кожної структурної одиниці. Без цього процесу стає неможливим здійснення прогресивних змін в економіці країни, суттєвого оновлення виробничої структурної бази галузей економічного сектору та забезпечення сталого розвитку нашої держави. Нововведення стають необхідною умовою існування підприємства на ринку товарів та послуг, забезпечують його конкурентоздатність, дають змогу «вижити» в будь-яких умовах.

В Україні на державному рівні передбачені такі пріоритетні напрями інноваційної діяльності на 2011-2021 рр. [5]:

- освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;

- освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа - і суднобудування, озброєння та військової техніки;

- освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання,

створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;

- технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;

- впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;

- широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;

- розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Стратегічними напрямками управління інноваційною діяльністю залізничного транспорту з урахуванням рівня зношеності основних засобів є:

- оновлення парку локомотивів, пасажирських та вантажних вагонів, колійної техніки, інфраструктури та удосконалення ремонтної бази рухомого складу;

- удосконалення системи управління перевізним процесом та транспортної логістики;

- розвиток високошвидкісного руху;

- упорядкування експлуатації і утримання міжнародних транспортних коридорів;

- розробка і впровадження інноваційних супутникових технологій;

- відновлення системи власного транспортного машинобудування;

- створення системи управління якістю послуг, охорони навколишнього середовища.

В даний час на мережі залізниць діють різні власники та оператори рухомого складу, а також дочірні компанії УЗ, які здійснюють перевізну діяльність, що вимагає диференційованих підходів до оцінки інноваційності на різних рівнях управління. Крім цього інноваційність може виявлятися і в реалізації методів господарської діяльності. Цей факт говорить про те, що для практичної оцінки інноваційності необхідна методика, заснована на принципах і підходах до управління інвестиційним портфелем, що дозволяє правильно відбирати інвестиційні проекти та моделювати зміни інноваційних властивостей об'єктів для досягнення економічного ефекту на залізничному транспорті.

Інноваційний розвиток залізничного транспорту на сьогоднішній день спрямований на досягнення параметрів економічної ефективності, екологічної і функціональної безпеки галузі.

В умовах все більшої глобалізації світового економічного простору, майбутнє залізничної галузі має бути за реалізацією інноваційних транспортних продуктів, техніки, технологій і процесів управління, що дозволяють відкрити нові можливості для: зростання ефективності виробництва, обміну і вжитку товарів і послуг; вирівнювання і гармонізації розвитку різних регіонів світу; вирішення демографічних

проблем і пом'якшення диспропорцій в розміщенні і рівні життя населення, у тому числі на основі кардинального підвищення просторово-часової мобільності; вирішення екологічних проблем і мінімізації ризиків для здоров'я і безпеки людей; мінімізації енерговитрат на одиницю перевезень і збереження непоправних джерел енергії.

При цьому необхідно повною мірою використовувати такі конкурентні переваги залізничного транспорту, як висока екологічність і помірна собівартість перевезень.

Перш за все, необхідно сформувати інноваційні рішення, що забезпечують кардинальне зниження собівартості та прискорення переміщення товарів і пасажирів, у тому числі з використанням нових матеріалів, нових типів тяги, нових конструкцій колії і рухомого складу, а також принципів їх взаємодії.

При цьому потрібне макроекономічне обґрунтування просторових і продуктових сегментів переважного використання залізничного транспорту.

У тих сегментах, де явної переваги залізниць немає, необхідне створення ефективних технологій взаємодії залізничного та інших видів транспорту, що забезпечують підвищення ефективності та якості обслуговування товаровласників і пасажирів з боку транспортної системи в цілому.

Перспективним є створення високошвидкісного вантажного залізничного сполучення для перевезення високоцінних товарів, а також розроблення технології безперервного переміщення товарів і пасажирів (без технологічних простоїв).

В області пасажирських перевезень найбільш перспективними завданнями є розробка технічних і технологічних рішень по забезпеченню швидкісних і низьковитратних дальніх перевезень, у тому числі по істотному здешевленню високошвидкісних перевезень за технологією колесо — рейка і технології магнітного підвісу, і створення інтегрованих транспортних систем з опорою на залізничний транспорт для приміських і внутрішньоміських перевезень, що дозволяють кардинально понизити навантаження на екологію і міське середовище.

Дуже важливою для підвищення макроекономічної ефективності галузі є адаптація інноваційних рішень до умов різних регіонів світу (а при необхідності — розробка унікальних рішень для конкретних регіонів), що дозволяє в кожному з них максимізувати соціально-економічну ефективність діяльності залізничного транспорту. Для регіонів з високою вартістю трудових ресурсів необхідна розробка технологічних рішень, що дозволяють перейти на «безлюдні» технології перевезень, утримання і обслуговування технічних засобів.

Для того, щоб в максимальній мірі реалізувати переваги залізниць як самого екологічного і безпечного вигляду транспорту, необхідна розробка міжнародної конвенції екологічності і безпеки діяльності залізничного транспорту, направленої на мінімізацію шкідливих дій на довкілля (забруднень, шумів і т. п.) і гарантію безпеки для здоров'я і життя пасажирів, жителів прилеглих територій і працівників галузі.

І нарешті, потрібна розробка інноваційних рішень з підвищення економічності і комплексної екологічності тяги поїздів і вживанню для тяги поїздів нетрадиційних джерел енергії, перш за все — поновлюваних.

Висновки. В умовах все більшої глобалізації світового економічного простору, майбутнє залізничної галузі має бути за реалізацією інноваційних транспортних продуктів, техніки, технологій і процесів управління. При цьому необхідно повною мірою використовувати такі конкурентні переваги залізничного транспорту, як висока екологічність і помірна собівартість перевезень. Всі інноваційні рішення у сфері залізничного транспорту повинні бути

економічно обґрунтованими з урахуванням технічних, технологічних та інших обмежень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дейнека, О.Г. Інноваційно-інвестиційні підходи до розвитку галузі залізничного транспорту [Текст] / О.Г. Дейнека // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2008. - № 22. - с. 54-55.

2 Дикань, В.Л. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту [Текст]: монографія / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко. - Х. : УкрДАЗТ, 2008. - 194 с.

3 Сич, Є.М. Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту [Текст] / Є.М. Сич, В.П. Ільчук -К. : Логос, 2002. - 256 с.

4 Цветов, Ю.М. Проблеми та основні напрями реформування залізничного транспорту України [Текст] / Ю.М. Цветов, М.В. Макаренко, М.Ю. Цветов та ін. - К. : КУЕТ, 2007. - 222 с.

5 Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Текст]: закон України від 16 жовтня 2012 р. № 5460-17 // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - № 2-3. - С. 41.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Дейнека О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 330.123.3:621.6.02

ПОЗАБЮДЖЕТНИЙ ЦІЛЬОВИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ГТС УКРАЇНИ: СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Кроленко О. Є., здобувач (УкрДАЗТ)

В статті в якості інструменту забезпечення ГТС України фінансовими ресурсами запропоновано створення Позабюджетного цільового інвестиційного фонду модернізації та розвитку ГТС України, складовими елементами якого є Рада правління, Виконавчий департамент та Ревізійна комісія. Виділені джерела формування фінансових ресурсів фонду дозволять забезпечити фонд необхідними фінансовими ресурсами без залучення бюджетних коштів. Представлений механізм функціонування фонду забезпечить ефективне використання його коштів.

Ключові слова: газотранспортна система України, фінансові ресурси, інвестиції, інвестиційний фонд, проекти.

ВНЕБЮДЖЕТНЫЙ ЦЕЛЕВОЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ФОНД МОДЕРНИЗАЦИИ И РАЗВИТИЮ ГТС УКРАИНЫ: СТРУКТУРА И ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ

Кроленко О. Е., соискатель (УкрГАЗТ)

В статье в качестве инструмента обеспечения ГТС Украины финансовыми ресурсами предложено создание внебюджетного целевого инвестиционного фонда модернизации и развитию ГТС Украины, составными элементами которого является Совет правления, Исполнительный департамент и Ревизионная комиссия. Выделенные источники формирования финансовых ресурсов фонда позволят обеспечить фонд необходимыми